

Projectgids Briljant

Korte omschrijving en doelgroep

De handleiding *Briljant verrijkend projectonderwijs* is een hulpmiddel voor de leerkracht bij het zelf vormgeven van een verrijkend project voor (hoog)begaaftde leerlingen. Er worden richtlijnen gegeven voor het ontwerpen, uitvoeren en begeleiden van een project. De handleiding biedt een eenvoudige en overzichtelijke structuur voor een uitdagend verrijkingaanbod aan (hoog)begaaftde leerlingen uit groep 4 t/m 8.

De *projectgids leerling* is een werkboekje waarin leerlingen werken als zij aan de slag gaan met onderzoek rondom ieder willekeurig thema (project). Door te werken met de projectgids wordt een aantal stappen doorlopen volgens een vaste structuur. Het daagt leerlingen uit d.m.v. verdieping en verbreding van het lesaanbod. De projectgids is geschikt voor leerlingen van groep 4 tot en met groep 8. Het materiaal is ontworpen voor leerlingen met kenmerken van (hoog)begaaftde maar kan ook worden ingezet bij alle andere leerlingen (de begeleiding van de leraar zal dan iets anders vragen).

Uiterlijk van het materiaal

Kosten van het materiaal

Handleiding leerkracht: €15,00. Pakket van 5 projectgidsen €22,50. Een losse projectgids kost €7,95. Een Briljant onderwijspakket (handleiding + 10 projectgidsen) kost €60,00.

Uitgever

Uitgeverij PICA www.uitgeverijpica.nl

Aanschaf

Aanschaf via de website www.briljantonderwijs.nl en www.uitgeverijpica.nl

Theoretische verantwoording

Denkvaardigheden

Volgens Sternberg (2002; Project Talent, 2018; Talent Stimuleren, n.d.) zijn er 3 verschillende vormen van intelligentie. Namelijk analytisch, creatief en praktisch. Analytische vaardigheden gaan voornamelijk over inzicht hebben, logisch redeneren en hoofd- en bijzaken onderscheiden. Bij creatieve vaardigheden gaat het om flexibel denken, associëren, complexe informatie overzien en out-of-the-box kunnen denken. Tot slot omvatten praktische vaardigheden het vermogen om ideeën te concretiseren in een waardevol product, waarbij doelgericht denken, plannen en zelfkennis belangrijk zijn. Sternberg (2002) stelt dat je succesvol bent als deze 3 vormen van intelligentie met elkaar samenwerken.

En dat is precies wat er gebeurt als leerlingen met behulp van de projectgids aan een eigen project werken. Het beantwoorden van de leervragen vraagt o.a. veel van de analytische vaardigheden: informatie opnemen en weergeven en hoofd- en bijzaken onderscheiden. Daarbij oefen je ook o.a. de creatieve vaardigheden: ongewone, originele vragen stellen en complexe, meerduidige informatie tegelijkertijd overzien. Tot slot werk

Met opmerkingen [k.1]: De theoretische verantwoording mag uitgebreider. De link naar het materiaal mist nu nog en ook de link naar het belang van de punten die worden genoemd mist nog.

Met opmerkingen [NP2R1]: Gedaan. Nu in orde?

je naar een eindproduct (een presentatie) toe waarbij o.a. de praktische vaardigheden doelgericht denken en werken en plannen geoefend worden.

Hogere orde denkvaardigheden

In elk project gaan leerlingen aan de slag met het bedenken van eigen leervragen. De leervragen moeten aansluiten bij de denkvaardigheden gebaseerd op de Taxonomie van Bloom (SLO, n.d.): analyseren, evalueren en creëren. De theorie van Bloom is een classificatiesysteem van leerdoelen in een toenemende complexiteit van denkprocessen. De theorie van Bloom kan ingezet worden om een rijke leeromgeving te creëren. Op deze manier worden opdrachten gecreëerd die een beroep doen op het 'hogere orde denken'.

In de handleiding voor de leerkracht staat een checklist die kan worden gebruikt om goede leervragen te bedenken. Daarnaast staan er per hogere orde denkvaardigheid aanvulvragen die als hulpmiddel gebruikt kunnen worden.

Motivatie

Om de (intrinsieke) motivatie van kinderen te stimuleren is het belangrijk om aan te sluiten bij de interesses van kinderen en om kinderen autonomie te laten ervaren, bijvoorbeeld door keuzes te bieden (Universiteit Utrecht, 2019). De projecten kunnen aansluiten bij de interesses en het autonomiegevoel van kinderen. Dit kan o.a. doordat het onderwerp aansluit bij de interesses. Maar ook doordat kinderen zelf leervragen formuleren die ze gaan beantwoorden kan een (intrinsieke) motivatie ontstaan.

Bevinding vanuit de POINT-werkplaats/praktijk

De handleiding Briljant verrijkend projectonderwijs is een prettig hulpmiddel bij het ontwerpen van een verrijkend project over een onderwerp naar keuze (van de leerkracht). Het draagt bij aan het bepalen van het onderwerp en de inhoud. Met name de begeleiding bij het formuleren van goede leervragen (gericht op analyseren, evalueren en creëren) en de lesmaterialen die je kan downloaden van de website zijn helpend bij het ontwerpen van de lessen. Wij kunnen ons voorstellen dat het hoofdstuk over het uitvoeren en begeleiden van een Briljant-project voor een (startende) leerkracht een prettig houvast biedt. Wanneer je meer ervaren bent (met deze doelgroep) dan zal je hier minder behoefte aan hebben.

De projectgids leerling heeft een duidelijke structuur en opbouw. Dit kan zowel voor de leerkracht als voor de leerling prettig werken. De projectgids bestaat uit een stappenplan van 12 stappen. Wanneer je alle 12 stappen doorlopen hebt dan heb je aandacht gehad voor alle facetten van het verdiepen in en onderzoeken van een onderwerp gecombineerd met persoonlijke ontwikkeling (onder andere; voorkennis activeren, leervragen formuleren, werken aan een persoonlijk leerdoel, plannen, onderzoek doen, presenteren en reflecteren). Doordat er middelen een vaste structuur gewerkt dient te worden kan het wel zijn dat sommige leerlingen (en leerkrachten) minder autonomie ervaren. Echter kan je naar eigen inzicht een deel van de stappen ook in een andere volgorde doorlopen. Dan ontstaat er meer ruimte voor autonomie van de leerling (en leerkracht) maar doorloop je wel een compleet onderzoek cyclus waarbij alle onderdelen aan bod komen.

De leerlingen die met de projectgids aan een eigen project gewerkt hebben waren erg betrokken. Ze gaven zelf aan dat ze het fijn vonden om meer te leren over een onderwerp dat ze zelf mochten kiezen (autonomie). Dit maakte dat de kinderen gemotiveerd aan de slag gingen. Daarbij vonden ze de projectgids een prettig hulpmiddel. Door de structuur in de projectgids wisten ze wat er van ze verwacht werd en konden ze grotendeels zelfstandig aan de slag. Voor de leerkracht werkte dat ook fijn. Die kon de begeleiding nu meer richten op de inhoud van het project / op het verdiepen in het onderwerp (en minder op de organisatie). Met trots snoeten hebben de kinderen hun eigen project gepresenteerd!

Bronnen

- Uitgeverijpica.nl
- Briljantonderwijs.nl
- *Theorie van Succesvolle Intelligentie van Sternberg*. (n.d.). Project Talent. <https://www.projecttalent.be/artikel/12-theorie-van-succesvolle-intelligentie-van-sternberg>
- Sternberg, R.J. (2002). *Succesvolle intelligentie*. Hoe praktische en creatieve intelligentie succes bepalen. Lisse: Swets & Zeitlinger.

- *De taxonomie van Bloom | Stimulerend signaleren | Talentstimuleren.nl.* (n.d.). <https://talentstimuleren.nl/thema/stimulerend-signaleren/afbeeldingen/103-blooms-taxonomie>
- Universiteit Utrecht. (2019). Van moetivatie naar motivatie. [video] [Universiteit Utrecht | Van moetivatie naar motivatie - YouTube](#)